

Příprava hodiny „Rostliny v mém okolí“

Anna Nováková

Cíl

Žák analyzuje rostlinné společenství v okolí školy.

Anotace

Cestu do školy každý z nás absolvuje skoro každý den. Všimáme si ale, kolem čeho jdeme, či jedeme? Nebo raději koukáme do obrazovky telefonu, posloucháme hudbu nebo jen tak klademe nohu před nohu? Pokud zvedneme hlavu a otevřeme oči, zjistíme, že kolem nás je řada zajímavých věcí, včetně mnoha druhů rostlin. Kolik jich najdeme v nejbližším okolí školy? A poznáme je všechny? Hodiny motivují žáky k pozorování v rámci vymezeného území, k vyhledávání potřebných informací a k jejich následnému zpracování.

Metodický přehled

Vzdělávací obor	Přírodopis (7. třída), biologie rostlin Mezipředmětově: matematika, člověk a svět práce, (informatika) Průřezová témata: environmentální výchova
Učivo / výstupy	poznávání a zařazování daných zástupců rostlin rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
Časový rámec lekce	45 min (4x45 min)
Pomůcky	Tužka, papír (sešit), předtištěný záznamový arch, klíče k určování rostlin (aplikace PlantNet pro rychlejší určení rostlin, dostupná pro apple i android), mobilní telefony/tablety

Přípravu lze využít jednorázově, nebo opakovaně v průběhu školního roku (podzim, zima, jaro). Při průběžném pozorování lze pak celkové výsledky zpracovat např. v excelu formou grafů, kde bude vidět změna výskytu rostlin (bylin) v čase.

Motivace (8 minut)

Žáci namalují po paměti danou část okolí školy. Vybavují si co nejvíce podrobností týkající se rostlin. Pracují samostatně.

Pozorování, určování (22 minut)

Žáci vyrazí do terénu, kde v určeném území zmapují výskyt rostlin. Zaměří se jak na rozmanitost druhů, tak na jejich umístění a četnost. Svá zjištění zaznamenají do tabulky (příklad níže). Pracují ve dvojicích. K co nejpřesnějšímu určení rostlin používají buď klasické klíče, nebo aplikaci PlantNet (rychlejší, lze použít i tak, že žáci venku rostliny jen nafotí a poté na wifi nahrají do aplikace k určení).

název rostliny	místo výskytu	počet
sedmikráska chudobka	podél cesty u plotu	//// ////////////////
borovice vejmutovka	kousek od vchodu	/
lipnice	trávník	(hodně)
jílek	trávník	(hodně)
<u>trávník schreberův</u>	trávník uprostřed	(hodně)
růže	záhon u <u>vchodu</u>	//////

Porovnání zjištěného (10 minut)

Žáci ve čtveřicích (dvě dvojice) porovnají svá zjištění. Domluví se na kompromisu, se kterým budou nadále pracovat. Každý z nich namaluje novou mapu území, kde zakreslí výsledek.

Reflexe (5 minut)

Každá z pracovních skupin (čtveřic) zapíše na tabuli jeden bod, který je zaujal (překvapil) nejvíce. Toto závěrečné shrnutí všichni zaznamenají do svých sešitů.

Najděte „Brutináč“!

Markéta Hossingerová

Dnes spíše přehlíženou součástí veřejného prostoru mnoha českých měst a městeček jsou květináče. V rámci reflexe architektonického a estetického výrazu vystavěného prostředí 2. poloviny 20. století se nyní dostává nebývalé pozornosti jednomu tomuto konkrétnímu prvku, který byl a je dodnes masivně rozšířen v okolí našich domovů. Najdete ho na sídlištích, náměstích, u nádraží i při cestách do přírody. Jsou téměř všude. Jeho mapování se dokonce věnuje facebooková skupina s názvem Brutální květináč.

<https://www.facebook.com/groups/800247470398583/>

Názvy odkazují k architektonickému stylu, který se v daném období uplatňoval ve světě i u nás od druhé poloviny 20. století a v 80. letech pak dozníval. Oním stylem je brutalismus, pro který jsou typické rozsáhlé plochy drsného betonu. Tento květináč vzniklý v západočeské přeštické firmě Prefa je součástí brutalismu u nás.

Víte, že bylo snad až 12 tvarů tohoto květináče? Mezi nejznámější patří osmihran, šestihran a tvar písmene Z. A že ho můžete nalézt i pod názvem přeštický vrhlík? Tohle a další zajímavosti si můžete přečíst třeba na stránkách Křížky a vetřelci:

<http://krizkyavetrelci.plzne.cz/katalog/dilo/2903/>

Třeba máte v okolí školy nějaký opuštěný zanedbaný přeštický brutináč? A možná by ho bylo možné „adoptovat“ a nechat ho zase zažít jeho původní účel.